

**Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 5 Ιανουαρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Χρυσάνθη Ζαράρη και Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 26.11.2018, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1231/27.11.2018 της προσφεύγουσας εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της Περιφέρειας Αττικής (εφεξής αναθέτουσα αρχή)

Και κατά της πρώτης παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» με τον διακριτικό τίτλο «...» και της δεύτερης παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» νομίμως εκπροσωπούμενων.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα εταιρία επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 3071/23.10.2018 Απόφαση (Συνεδρίαση 65η, Θέμα 70^ο) της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, με την οποία εγκρίθηκε το, από 13.09.2018, Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη), που εκδόθηκε στο πλαίσιο του Δημόσιου Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου για το έργο με τίτλο: «Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση οδικού δικτύου Περιφέρειας Αττικής (Πρώην ΔΕΣΕ)», προϋπολογισμού €2.419.354,84, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (Συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: 75385).

Με τις ασκηθείσες Παρεμβάσεις, οι παρεμβαίνουσες επιδιώκουν, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή και όπως διατηρηθεί η

ισχύς της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία η πρώτη παρεμβαίνουσα ανακηρύχθηκε προσωρινός μειοδότης της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης και η δεύτερη παρεμβαίνουσα, κατατάχθηκε δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας στον υπόψη Διαγωνισμό.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια και Πρόεδρο του Κλιμακίου, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, για την άσκηση της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει κατατεθεί το υπ' αριθμ. 24559171395901250092 ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ, €15.000,00 αναλογούν e-Παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα εταιρία άσκησε την, από 26.11.2018, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 1231/27.11.2018, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο Δημόσιου Διεθνούς Ανοικτού, Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού €2.419.354,84 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017

(Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα εταιρία προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 2 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/2017 – ΦΕΚ 1924/Β'/02.06.2017). Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση με θέμα: «Έγκριση πρακτικού και αποτελέσματος για την ανάδειξη προσωρινού μειοδότη του διαγωνισμού του έργου: «Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση οδικού δικτύου Περιφέρειας Αττικής (Πρώην ΔΕΣΕ)» (κωδικός έργου: 2014ΕΠ58500002), προϋπολογισμού 3.000.000,00 €» αναρτήθηκε στις 14.11.2018 στον διαδικτυακό τόπο του Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ).

5. Επειδή η προσφεύγουσα, η οποία νομίμως συμμετείχε στον εν λόγω Διαγωνισμό, υποβάλλοντας τη με αριθμό 85474 Προσφορά, που έγινε δεκτή (τρίτη σε σειρά μειοδοσίας) θεμελιώνει άμεσα, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, υφιστάμενη δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, κατά το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον, όπως ισχυρίζεται (σελ. 5-6 της Προσφυγής της), με την προσβαλλόμενη Απόφαση - κατ' αποδοχή του, από 13.09.2018, Πρακτικού της αρμόδιας Επιτροπής - έγινε μη νομίμως δεκτή η με αριθμό 89084 Προσφορά της εταιρίας με τον δ.τ «...» (πρώτη σε σειρά μειοδοσίας) και η με αριθμό 89735 Προσφορά της εταιρίας με τον δ.τ. «...» (δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας), μολονότι οι εν λόγω δύο (2) Προσφορές δεν πληρούν τους δεσμευτικούς -επί ποινή αποκλεισμού- όρους της οικείας Διακήρυξης. Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εταιρία με τον διακριτικό τίτλο: «...», δήλωσε στην Ενότητα Δ «Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» του Μέρους IV: «Κριτήρια Επιλογής» του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ, ότι θα είναι σε θέση «[...] να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο

οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με το απαιτούμενο πρότυπα διασφάλισης ποιότητας (Πιστοποιητικό ISO ή ισοδύναμο εν ισχύ, για τη διασφάλιση ποιότητας που έχει εκδοθεί από πιστοποιημένο οργανισμό [...] με αναφορά στην ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης.)...». Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι, στο πλαίσιο συναφούς (με τον επίμαχο) Διαγωνισμού, με αντικείμενο το έργο: «ΣΟ-05/14: Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση οδικού δικτύου Αττικής αρμοδιότητας ΔΚΕΣΟ», ενώπιον της ίδιας αναθέτουσας αρχής, η εν λόγω εταιρία υπέβαλε την ίδια ακριβώς δήλωση (στο αντίστοιχο Τ.Ε.Υ.Δ), αναφορικά με τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και επιπλέον, προς υποστήριξη της δήλωσής της αυτής προσκόμισε, στον αντίστοιχο υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», τα με αριθμό 130718 -1, -2, -3 Πιστοποιητικά του διαπιστευμένου Οργανισμού Επιθεωρήσεων «...», στα οποία βεβαιώνεται ότι η εταιρία αυτή είναι, μεταξύ άλλων, σε συμμόρφωση με το απαιτούμενο - και από την επίμαχη Διακήρυξη - Διεθνές Πρότυπο διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2015 σε ό,τι αφορά την τοποθέτηση παντός τύπου διαγράμμισης. Όπως, όμως, χαρακτηριστικά επισημαίνει η προσφεύγουσα στη σελίδα 7 της Προσφυγής της, επειδή είναι γνωστό στην αγορά, ότι η ως άνω εργοληπτική επιχείρηση «[...] δεν διαθέτει τα κατάλληλα μηχανήματα, πολλώ δε μάλλον δε τεχνογνωσία στην ικανότητα, τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης οδών, το οποίο είναι το αντικείμενο του Διαγωνισμού», για τον λόγο αυτόν (και προς άρση των αμφιβολιών της ως προς το θέμα της πιστοποίησης), υπέβαλε στις 15.11.2018 σχετικό έγγραφο ερώτημα προς τον διαπιστευμένο Οργανισμό επιθεωρήσεων «...», ο οποίος στη με αρ. πρωτ. 1830/15.11.2018 βεβαίωση που της χορήγησε, αναφέρει ότι η «...», για να καλύψει τις προϋποθέσεις έκδοσης «[...] των πιστοποιητικών με τον όρο «Τοποθέτηση Οριζόντιας Σήμανσης Οδού (Τοποθέτηση παντός τύπου διαγράμμισης και διαγράμμιση οδών)» [...] δήλωσε ότι συνεργάζεται με υπεργολάβο κατά την επιθεώρηση ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 180001 από τον φορέα μας». Επειδή, όμως, στην Ενότητα Δ «Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας» του Μέρους II του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ (σελ. 11), η συγκεκριμένη εταιρία δήλωσε ότι δεν προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε μέρος της σύμβασης σε

τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας, η προσφεύγουσα συμπεραίνει ότι: «[...] προκειμένου να ισχύουν τα πιστοποιητικά ποιότητας που δήλωσε η «...», η δήλωση της εταιρίας «...» ως προς τη μη συνεργασία με υπεργολάβο δεν είναι ειλικρινής και, συνεπώς, η προσφορά της πρέπει να απορριφθεί, λόγω ανακριβούς ΤΕΥΔ [...]. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της παράλειψης της οικείας αναθέτουσας αρχής να ελέγξει την - κατά την κρίση της- «ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά» της εν λόγω εργοληπτικής επιχείρησης, επισημαίνοντας για το ζήτημα αυτό, ότι: «[...] ενόψει της προαναφερθείσας υποχρέωσης διασφάλισης της ύπαρξης και της ορθής λειτουργίας της αγοράς, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην δεχθεί ως νόμιμη αιτιολογία την επιθυμία του προσφέροντος να κερδίσει μερίδιο της σχετικής αγοράς. Μόνη νόμιμη αιτιολογία είναι αυτή η οποία, ερειδόμενη σε συγκεκριμένες οικονομικής φύσεως περιστάσεις (όπως είναι π.χ. περιστάσεις που δικαιολογούν οικονομία κλίμακος), αφενός, δικαιολογεί τον καθορισμό του ύψους της προσφοράς σε χαμηλότερα από τα συνηθισμένα επίπεδα και, αφετέρου, αποδεικνύει ότι, τελικώς, υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφορά δεν είναι αδικαιολόγητα χαμηλή, αλλά εμπορικά εύλογη». Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι, εφόσον η με αριθμό 89084 Προσφορά της «...» είναι «ασυνήθιστα χαμηλή», θα έπρεπε να είχε απορριφθεί, ενώ σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να είχε καλέσει την εν λόγω διαγωνιζόμενη να αιτιολογήσει τα ασυνήθιστα χαμηλά τμήματα της Προσφοράς της και, μόνον εάν η αιτιολογία αυτή ήταν νόμιμη και επαρκής, η Προσφορά αυτή θα έπρεπε να γίνει αποδεκτή.

6. Επειδή, περαιτέρω, ως προς τη δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας εταιρία με τον διακριτικό τίτλο: «...», η προσφεύγουσα υποστηρίζει (σελ. 9 της Προσφυγής), ότι στο πεδίο εφαρμογής του υποβληθέντος Πιστοποιητικού που αφορά ειδικά στο ISO 9001:2015, δεν αναφέρεται η απαιτούμενη από τη Διακήρυξη ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης, αλλά ικανότητες τελείως άσχετες με το εν λόγω αντικείμενο. Επιπλέον, σε κανένα από τα υπόλοιπα αναρτημένα στην ιστοσελίδα της εν λόγω εταιρίας Πιστοποιητικά δεν αναφέρεται, μεταξύ των πεδίων εφαρμογής που πιστοποιούνται, η

προαναφερθείσα ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι είναι γνωστό στην αγορά ότι η ως άνω εργοληπτική επιχείρηση δεν διαθέτει τα κατάλληλα μηχανήματα, ούτε την τεχνογνωσία για την τοποθέτηση παντός τύπου διαγράμμισης οδών, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο του υπόψη Διαγωνισμού και στην περίπτωση που *«τελικώς εξέδωσε πιστοποιητικά ποιότητας με πεδίο εφαρμογής και το ζητούμενο από τη Διακήρυξη (quod non), είναι προφανές ότι αυτό έγινε, όπως και στην περίπτωση της «...», δηλαδή με δήλωση συνεργασίας με υπεργολάβο. Εντούτοις, όπως προαναφέρθηκε, στον Διαγωνισμό, η «...» δήλωσε στο ΤΕΥΔ πως δεν προτίθεται να συνεργαστεί με υπεργολάβο [...]»*. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της παράλειψης της οικείας αναθέτουσας αρχής να ελέγξει την, κατά την κρίση της, «ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά» της ως άνω εργοληπτικής επιχείρησης. Κατά την άποψη δε της προσφεύγουσας, εφόσον η με αριθμό 89735 Προσφορά της «...» είναι «ασυνήθιστα χαμηλή», θα έπρεπε να είχε απορριφθεί, ενώ σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να είχε καλέσει την εν λόγω επιχείρηση να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα χαμηλό της Προσφοράς της και, μόνον εάν η αιτιολογία αυτή ήταν νόμιμη και επαρκής, η Προσφορά αυτή θα έπρεπε να γίνει αποδεκτή. Συνεπώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει (σελ. 25 της Προσφυγής), ότι, τόσο η Προσφορά της «...», όσο και η Προσφορά της «...» είναι ασυνήθιστα χαμηλές *«δεδομένου ότι οι προσφερθείσες εκπτώσεις της κάθε μίας, ύψους 54,76 % και 42,76%, οδηγούν σε προσφορές ουσιωδώς χαμηλότερες από το κόστος που θα απαιτηθεί για την ομαλή εκτέλεση του Έργου (από τους παραπάνω υπολογισμούς προκύπτει ότι μία έκπτωση, ύψους 42,61%, θα ήταν οριακή). Ο μόνος τρόπος για να είναι εμπορικά εύλογες οι προσφορές της «...» και της «...» είναι τελικώς να εκτελεστεί όχι το σύνολο του Έργου, αλλά μόνον ένα μικρό τμήμα αυτού. Τούτο, όμως, καθιστά τις προσφορές των εν λόγω διαγωνιζόμενων προδήλως αφερέγγυες και θέτουν σε κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον [...]»*. Προς επίρρωση δε των ανωτέρω ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα υποβάλλει Πίνακες, των οποίων οι τιμές κοστολόγησης βασίζονται (όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα), στις συνθήκες της οικείας αγοράς, καθώς και στην κείμενη (ιδίως σε σχέση με το εργατικό κόστος), νομοθεσία (Κατώτατοι μισθοί και ύψος

των εργοδοτικών εισφορών που ισχύουν σήμερα κατά την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ), τον Ν. 4046/2012, τον Ν.4387/2016 για τις ασφαλιστικές εισφορές, την Π.Υ.Σ. 6/28.02.2012 και την Ερμηνευτική Εγκύκλιο 4601/304/12.03.2012). Εν κατακλείδι, η προσφεύγουσα ζητεί την απόρριψη των ανωτέρω δύο (2) Προσφορών, καθότι θεμελιώνει προφανές έννομο συμφέρον, που συνίσταται στην προσδοκία της να της ανατεθεί η επίμαχη σύμβαση, σε περίπτωση που γίνουν δεκτοί όλοι οι λόγοι της Προδικαστικής Προσφυγής και *«απορριφθούν οι προσφορές και των δύο αυτών εταιριών που έχουν προηγηθεί στη σειρά κατάταξης, και, πάντως, στη βελτίωση της σειράς μειοδοσίας της εταιρίας μας σε περίπτωση που γίνουν δεκτοί οι λόγοι που αφορούν την Προσφορά μόνο της μίας από τις δύο εταιρίες (βλ. ΑΕΠΠ 336/2018 και Α244/2018)»*. Τέλος, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Προσφορά της εργοληπτικής επιχείρησης «...», θα έπρεπε να είχε απορριφθεί και για τον λόγο ότι παρέλειψε, κατά παράβαση της παρ. 22.Γ της Διακήρυξης («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια»), να συμπεριλάβει στο Τ.Ε.Υ.Δ σχετική δήλωση για τα όρια του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στην Προσφυγή της (σελ. 25-26): *«[...] Εν προκειμένω, η «...» έχει υποβάλει το, από 06.09.2018, ΤΕΥΔ, στη σελίδα 21 του οποίου δηλώνεται μόνο ότι ικανοποιεί τις σχετικές προϋποθέσεις για την 3η Τάξη και άνω (πρώτη προϋπόθεση οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας), χωρίς να δηλώνει, όμως, ότι δεν έχει υπερβεί τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του Ν. 3669/2008, όπως ισχύει (δεύτερη προϋπόθεση οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας). Με το περιεχόμενο, όμως, αυτό, το υποβληθέν ΤΕΥΔ δεν πληροί τους όρους της Διακήρυξης [...]*».

7. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρία με την επωνυμία «...» Παρέμβαση κατατέθηκε την 10.12.2018, ημέρα Δευτέρα, στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) ήτοι, εντός 10 ημερών μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής (την

28.11.2018) από την αναθέτουσα αρχή μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του Ε.Σ.ΗΔΗ.Σ στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 («Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων») παρ. 2 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)» - ΦΕΚ 1924/Β΄/02.06.2017). Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω Παρέμβαση, που με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, υποβλήθηκε εμπρόθεσμα, σκοπεί στην απόρριψη της Προδικαστικής Προσφυγής και στη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, η δε παρεμβαίνουσα έχει προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, αφού προδήλως ευνοείται από την επιβεβαίωση της αποδοχής της με αριθμό 89084 Προσφοράς της και την ανάδειξή της ως προσωρινού αναδόχου στον εν λόγω Διαγωνισμό. Συνεπώς, η, κατά τα ανωτέρω, ασκηθείσα Παρέμβαση πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα από την εταιρία με τον διακριτικό τίτλο «...» Παρέμβαση κατατέθηκε μεν την 10.12.2018, ημέρα Δευτέρα, στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) ήτοι, εντός 10 ημερών μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής (την 28.11.2018) από την αναθέτουσα αρχή μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του Ε.Σ.ΗΔΗ.Σ στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, σύμφωνα με την ως άνω Υπουργική Απόφαση, όμως, επειδή ουδέποτε κοινοποιήθηκε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην Α.Ε.Π.Π, δεν μπορεί να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν.

8. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των

δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]».

9. Επειδή, στο άρθρο 58 «Υπεργολαβία» (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει».

10. Επειδή, στο άρθρο 66 «Όροι και διαδικασία υπεργολαβίας» του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Για την αναγνώριση υπεργολάβου ως εγκεκριμένου, με τις συνέπειες της παρ. 2 του άρθρου 165, υποβάλλεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία κοινή αίτηση του αναδόχου και του υπεργολάβου μαζί με πρωτότυπο συμφωνητικό και φάκελο δικαιολογητικών, σύμφωνα με την παρ. 2. Στο συμφωνητικό της υπεργολαβίας πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι εργασίες ή το μέρος του έργου που αναλαμβάνει ο υπεργολάβος, καθώς και η αξία της σύμβασης υπεργολαβίας. 2. Ο φάκελος των δικαιολογητικών που συνοδεύει την αίτηση της παραγράφου 1 περιέχει ιδίως τα εξής: α) Τα νομιμοποιητικά έγγραφα που τεκμηριώνουν τα στοιχεία των συμβαλλομένων και την εγκυρότητα των πράξεων, όπως τα ισχύοντα καταστατικά, αποφάσεις διοικητικών συμβουλίων, εξουσιοδοτήσεις κ.λπ. β) Σαφή αναφορά των στοιχείων του υπεργολάβου, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει τις ιδιότητες που απαιτούνται από τις διατάξεις του άρθρου 165 και ειδικότερα: αα) Εάν πρόκειται περί ατομικής εργοληπτικής επιχείρησης εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ., το ονοματεπώνυμο, την ισχύουσα επαγγελματική διεύθυνση και τον αριθμό εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και την τάξη και τις κατηγορίες έργων στις οποίες είναι γραμμένη και τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. σε απλό αντίγραφο. ββ) Εάν πρόκειται περί εργοληπτικής επιχείρησης με νομική προσωπικότητα εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ., την πλήρη επωνυμία και το διακριτικό τίτλο της εταιρίας, την ισχύουσα διεύθυνση, τον αριθμό εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και την τάξη και τις κατηγορίες έργων στις οποίες είναι εγγεγραμμένη [...] και τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. σε απλό αντίγραφο. γγ) Εάν πρόκειται για εργοληπτική

επιχείρηση με έδρα εκτός Ελλάδος, μη εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ., τα στοιχεία των περιπτώσεων αα) και ββ) και αντί των στοιχείων εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πρόκειται περί εργοληπτικής επιχείρησης η οποία μπορεί, σύμφωνα με το δίκαιο της έδρας της, να συμμετέχει σε δημοπρασίες και να αναλαμβάνει την εκτέλεση δημόσιων έργων, της τάξης και της κατηγορίας του συγκεκριμένου έργου το οποίο αναφέρεται στο συμφωνητικό υπεργολαβίας. γ) Πιστοποιητικά από τα οποία να αποδεικνύεται ότι ο υπεργολάβος δεν βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση, αναγκαστική διαχείριση ή προκειμένου για επιχείρηση με έδρα εκτός Ελλάδας, σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τη νομοθεσία της έδρας της. δ) Πιστοποιητικά από τα οποία να αποδεικνύεται ότι τα παρακάτω πρόσωπα δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδικήματα τα οποία στερούν το δικαίωμα συμμετοχής σε δημοπρασία, όπως καθορίζονται κάθε φορά στη διακήρυξη δημοπράτησης του συγκεκριμένου έργου. Τα πιστοποιητικά αυτά πρέπει να έχουν εκδοθεί από την αρμόδια εισαγγελική αρχή ή την αντίστοιχη δημόσια αρχή (επί επιχειρήσεων με έδρα εκτός Ελλάδας, μη εγγεγραμμένων στο Μ.Ε.ΕΠ.) και αφορούν στα εξής φυσικά πρόσωπα: αα) επί ατομικής επιχείρησης, στο πρόσωπο που ανήκει αυτή, ββ) επί προσωπικής εταιρίας, στους διαχειριστές, γγ) επί Ε.Π.Ε. στους διαχειριστές, δδ) επί Α.Ε. στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο. ε) Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του υπεργολάβου ότι δεν του επιβλήθηκε για πειθαρχικό παράπτωμα ποινή, η οποία του στερεί το δικαίωμα συμμετοχής σε δημοπρασία. στ) Βεβαιώσεις των αρμόδιων οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (βεβαιώσεις ασφαλιστικής ενημερότητας [..] .ζ) Βεβαιώσεις των αρμόδιων φορολογικών αρχών (βεβαιώσεις φορολογικής ενημερότητας) [...]. 3. Εργοληπτικές επιχειρήσεις κάτοχοι «ενημερότητας πτυχίου» σε ισχύ, δεν προσκομίζουν όσα από τα ανωτέρω δικαιολογητικά προσκομίστηκαν για την έκδοση της ενημερότητας πτυχίου. 4. Η απόφαση έγκρισης ή μη της σύναψης της σύμβασης της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 165. Αν

κατά την εξέταση της αίτησης διαπιστωθούν ελλείψεις, μπορεί να προσκληθεί ο ανάδοχος για τη συμπλήρωσή τους. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να ανασταλεί η ανωτέρω προθεσμία, μέχρι τη συμπλήρωση των ελλείψεων και την υποβολή των δικαιολογητικών που λείπουν. Μέχρι την έγκριση ή μέχρι την παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν επιτρέπεται η σύμπραξη του υπεργολάβου στην κατασκευή του έργου. 5. Η διευθύνουσα υπηρεσία, με ειδική αιτιολόγηση, μπορεί να μην εγκρίνει τη σύσταση της υπεργολαβίας, οι δε λόγοι μη έγκρισης μπορούν να βασίζονται μόνο σε τεκμηριωμένα στοιχεία προερχόμενα κυρίως από την υπηρεσία του μητρώου των εργοληπτικών επιχειρήσεων, σχετικά με την ικανότητα και αξιοπιστία των εργοληπτικών επιχειρήσεων, για την καλή και έγκαιρη κατασκευή του έργου που συμφωνήθηκε ως αντικείμενο της υπεργολαβίας. [...] Εάν η έγκριση του υπεργολάβου γίνει αυτοδικαίως λόγω παρέλευσης της προθεσμίας της παραγράφου 1 του άρθρου 165, η Διευθύνουσα Υπηρεσία οφείλει, εντός δέκα (10) ημερών από τότε που θα το ζητήσει εγγράφως ο ανάδοχος, να εκδώσει σχετική βεβαίωση για την ανάληψη του έργου από τον υπεργολάβο, προς χρήση ενώπιον των αρμόδιων φορολογικών, ελεγκτικών ή άλλων αρχών, χορηγώντας του και επικυρωμένο αντίγραφο του υποβληθέντος συμφωνητικού μίσθωσης έργου.

11. Επειδή, στο άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 6 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4 [...] 4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες

καταστάσεις: α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 [...] η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση».

12. Επειδή, στο άρθρο 80 («Αποδεικτικά μέσα») του Ν. 4412/2017 (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82 [...]».

13. Επειδή, στο άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση

προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. 4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή. 5. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2. 6. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα

στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου».

14. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

15. Επειδή, στο άρθρο 93 («Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής») του Ν.4412/2016, ορίζεται ότι: «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει: α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το Ε.Ε.Ε.Σ του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 [...]».

16. Επειδή, στο άρθρο 104 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 [...]».

17. Επειδή στο άρθρο 131 «Υπεργολαβία» (άρθρο 71 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 από υπεργολάβους υπόκειται σε παρακολούθηση και έλεγχο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές. 2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να

προβλέπουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι, κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης το επιτρέπει, η αναθέτουσα αρχή καταβάλλει απευθείας στον υπεργολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση προμήθειας, υπηρεσίας ή έργου, δυνάμει σύμβασης υπεργολαβίας με τον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτή, στα έγγραφα της σύμβασης καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα ή οι μηχανισμοί που επιτρέπουν στον κύριο ανάδοχο να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές, καθώς και οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής. 3. Οι παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 58 δεν αίρουν την ευθύνη του κύριου αναδόχου. 4. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων έργων και όσον αφορά τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής, μετά την ανάθεση της σύμβασης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσής της, ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο δεν ισχύει για τους προμηθευτές. Οι υποχρεώσεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου επεκτείνονται: α) στις συμβάσεις προμηθειών, στις συμβάσεις υπηρεσιών, πλην όσων αφορούν υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής ή στους προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών, β) στους υπεργολάβους των υπεργολάβων του κύριου αναδόχου και σε κάθε περαιτέρω υπεργολάβο μεταξύ όσων περιλαμβάνονται στην αλυσίδα υπεργολαβίας. 5. Προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως 81, να επαληθεύσουν τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή: α)

απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του και β) μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού του. 6. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο, αν το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης το (α) οποίο (α) ο κύριος ανάδοχος είχε αναφέρει στην προσφορά του, κατά το άρθρο 58 ή κατά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης ή κατά τη διάρκεια αυτής, σύμφωνα με την παρ. 4, ότι προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνει το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 132, η αναθέτουσα αρχή: α) επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74 και β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του. 7. Στις περιπτώσεις επαλήθευσης των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6, οι απαιτούμενες πληροφορίες συνοδεύονται από τις υπεύθυνες δηλώσεις και των υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 79. Ωστόσο, όταν οι υπεργολάβοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης, προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά σχετικά δικαιολογητικά αντί της υπεύθυνης δήλωσης. 8. Ειδικά κατά την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α'115)».

18. Επειδή, στο άρθρο 20 («Προαπαιτούμενα συμμετοχής σε διαγωνισμό») παρ. 4 του Ν. 3669/208 «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων» (Α' 116) ορίζεται ότι: «4. Κάθε εργοληπτική επιχείρηση Μ.Ε.ΕΠ. προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως μέλος κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή ως αναγνωρισμένος υπεργολάβος, σύμφωνα με το άρθρο 68 του παρόντος, πρέπει να μην έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα, πριν από τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο

μέρος εργαλαβιών δημοσίων έργων του δημόσιου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια: Για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις μέχρι και την έκτη τάξη, από το τριπλάσιο του ανώτατου ορίου της τάξης τους, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της έβδομης τάξης, από το τετραπλάσιο του μεγέθους "κύκλος εργασιών", όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση δ` της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος και χρησιμοποιείται σαν παρονομαστής του κλάσματος α1 του Τμήματος Α του Τύπου Κατάταξης ή από το τετραπλάσιο του μέσου όρου του μεγέθους "κύκλος εργασιών", όπως αυτό ορίζεται στην περίπτωση α` της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του παρόντος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο. Για την εξεύρεση του μέσου όρου ο κύκλος εργασιών, όπως ορίζεται ανωτέρω, διαιρείται δια του τρία (3). Κάθε χρόνο οι εταιρείες υποβάλλουν στην υπηρεσία Μ.Ε.ΕΠ. τα στοιχεία του κύκλου εργασιών του τελευταίου χρόνου, προκειμένου να επικαιροποιείται ο κύκλος εργασιών της τελευταίας κάθε φορά τριετίας και να προκύπτει ο μέσος όρος αυτής σύμφωνα με τα ανωτέρω, ώστε να διαμορφώνεται κάθε χρόνο και το όριο ανεκτέλεστου. Για τον υπολογισμό, σύμφωνα με τα παραπάνω των ανεκτέλεστων υπολοίπων εργασιών εργοληπτικών επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. σε περισσότερες κατηγορίες έργων διαφορετικών τάξεων λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη τάξη εγγραφής. Το όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών κάθε έργου διαπιστώνεται με προσκόμιση βεβαίωσης του Μ.Ε.ΕΠ. ή της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το αντίστοιχο έργο και εκδίδεται μέσα στο προηγούμενο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία δημοπράτησης του έργου. Ως έργα του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την εφαρμογή του ανωτέρω εδαφίου νοούνται τα έργα που ανατίθενται από τους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α`), ανεξαρτήτως αν οι φορείς αυτοί εξαιρέθηκαν του πεδίου εφαρμογής της διάταξης αυτής. Στο όριο ανεκτέλεστου υπολοίπου εργασιών δεν υπολογίζονται τα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή και ολική αυτοχρηματοδότηση. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορούν να αναπροσαρμόζονται, κατά τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., τα όρια του ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων δημοσίων έργων που εκτελούνται στην ημεδαπή και τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνουν οι

εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του συνόλου ή μέρους δημόσιου έργου, ως ανάδοχοι ή μέλη αναδόχου κοινοπραξίας ή μέλη κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι. Για την αναπροσαρμογή των ορίων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων λαμβάνει υπόψη ιδίως την ανάγκη δίκαιου καταμερισμού των έργων μεταξύ των τάξεων του Μ.Ε.ΕΠ. και το μέγεθος των επιχειρήσεων της κάθε τάξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος απόδειξης της μη υπέρβασης του ως άνω ορίου, καθώς και οι φορείς, τα έργα των οποίων υπολογίζονται στο ανεκτέλεστο μέρος».

19. Επειδή, στο άρθρο 3 («Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς»), παρ. 3.5 στοιχείο α) της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 5), ορίζεται ότι: «Ο χρήστης – οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του υποσυστήματος, όπως περιγράφεται κατωτέρω: α) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2. της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.».

20. Επειδή, στο άρθρο 4.2. («Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου/ Κατακύρωση/ Πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 8), ορίζεται ότι: «α) Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί, στο πλαίσιο της σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου και τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης. β) Τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» στην

αναθέτουσα αρχή. γ) Αν δεν υποβληθούν τα ως άνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα υποβάλει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς και κατ’ ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών, σύμφωνα με τα ανωτέρω υπό β) και γ) αναφερόμενα, προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα έγγραφα που απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999 "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας", όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4250/2014. δ) Αν κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι: i) τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), είναι ψευδή ή ανακριβή ή ii) αν δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, ή ii) αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22 και 23 της παρούσας, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας [...]

21. Επειδή, στο άρθρο 22 «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 20), ορίζεται ότι: «Οι μεμονωμένοι προσφέροντες πρέπει να ικανοποιούν όλα τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής [...]». Επίσης, στην παρ. 22.Α3 της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 22), ορίζεται ότι: «Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης προσφέρων σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: (α) έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις

που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 [...] (η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχείρησε να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση». Περαιτέρω, στην 22.Γ. («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 24), ορίζεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς που θα λάβουν μέρος στη διαδικασία θα πρέπει να ικανοποιούν τις σχετικές προϋποθέσεις για την οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 6 του Ν. 3669/2008 για την τάξη 3 και άνω. Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει». Επιπλέον, στην παρ. 22.Ε. «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 24), ορίζεται ότι: «Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει και να προσκομίσει Πιστοποιητικό ικανότητας τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης (ISO 9001) ή ισοδύναμο».

22. Επειδή, στο άρθρο 23 («Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής») παρ. 1 της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 25), ορίζεται ότι: «Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητηθεί από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή

ορισμένα δικαιολογητικά της επόμενης παραγράφου, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας [...] Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας δηλώνει στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) την πρόθεσή του για ανάθεση υπεργολαβίας, υποβάλλει μαζί με το δικό του ΤΕΥΔ και το ΤΕΥΔ του υπεργολάβου. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων φορέων υποβάλλει μαζί με το δικό του το δικό του ΤΕΥΔ και το ΤΕΥΔ κάθε φορέα στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται».

23. Επειδή, στην παρ. 23.7. («Δικαιολογητικά για πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης του άρθρου 22.Ε») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 30), ορίζεται ότι: «Πιστοποιητικό ISO 9001 ή ισοδύναμο εν ισχύ για τη διασφάλιση ποιότητας που έχει εκδοθεί από πιστοποιημένο οργανισμό για τους διαγωνιζόμενους με εγκατάσταση στην Ελλάδα ή αντίστοιχο για τους διαγωνιζόμενους με εγκατάσταση στην αλλοδαπή, με αναφορά στην ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης».

24. Επειδή, στο άρθρο 24 («Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 32), ορίζεται ότι: «24.1. Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους: (α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» (β) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» σύμφωνα με τα κατωτέρω: 24.2. Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει⁸⁵ τα ακόλουθα: - α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) - β) την εγγύηση συμμετοχής, του άρθρου 15 της παρούσας [...]».

25. Επειδή, στο άρθρο 25 της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 32-33), ορίζεται ότι: «25.1. Ο προσφέρων οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. 25.2. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου. 25.3. Η αναθέτουσα αρχή: α)

επαληθεύει υποχρεωτικά τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α της παρούσας για τους υπεργολάβους και ότι διαθέτουν τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνουν σύμφωνα με το άρθρο 165 του ν. 4412/2016, με το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ). β) απαιτεί υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του και ότι δεν καλύπτει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 165 του ν. 4412/2016».

26. Επειδή, στην «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ» της επίμαχης Διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Αντικείμενο του έργου είναι η συντήρηση και βελτίωση της οριζόντιας (διαγράμμιση) και κατακόρυφης (πινακίδες) σήμανσης σε οδικούς άξονες στο οδικό δίκτυο Περιφέρειας Αττικής (Πρώην ΔΕΣΕ) αρμοδιότητας του Β' Τμήματος Συντήρησης & Κατασκευών της Δ/σης Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών της Περ. Αττικής όπως ορίζεται με τους κάτωθι άξονες: 1. ΠΕΟ Αθηνών - Χαλκίδος από Α/Κ Μαλακάσας μέχρι όρια Περ. Αττικής 2. ΠΕΟ Αθηνών- Κορίνθου (από ΠΥΡΚΑΛ μέχρι όρια Περ. Αττικής) 3. ΠΕΟ Ελευσίνα – Θήβα (από ΠΥΡΚΑΛ μέχρι όρια Περ. Αττικής 4. Παραλιακή Λεωφόρος Βάρκιζας (από διασταύρωση προς Βάρη) – Σουνίου 5. Κηφισιά - Ερυθραία – Εκάλη – Άνοιξη – Οίον – Ανισόπεδος κόμβος Κρουονερίου – Λίμνη Μαραθώνα – Καλέτζι – Μαραθώνας 6. Αγ. Στέφανος – Καπανδρίτι – Κάλαμος – Αμφιάρειο μέχρι διασταύρωση με οδικό άξονα Μαλακάσα – Μαρκόπουλο – Ωρωπού 7. Μαλακάσα – Μαρκόπουλο – Ωρωπού – Σκάλα Ωρωπού (Παραλία) 8. Ανισόπεδος κόμβος Μαλακάσα – Μήλεσι – Σκάλα Ωρωπού και το διερχόμενο τμήμα μέσα από το Μήλεσι 9. Από ανισόπεδο κόμβο Αθηνών – Λαμίας μέχρι Βασιλικό τμήμα Τατοΐου μέσω Δεκελείας 10. Παράπλευρο οδικό δίκτυο (S.R) του άξονα Π.Α.Θ.Ε. Αθηνών – Λαμίας από τρεις γέφυρες έως όρια νομού Αττικής με νομό Βοιωτίας (Ασωπός ποταμός) 11. Παράπλευρο οδικό δίκτυο (S.R) του άξονα Π.Α.Θ.Ε. Αθηνών – Κορίνθου από τέλος Αττικής Οδού έως όρια νομού Αττικής με νομό Κορινθίας (μεταξύ Κινέτας και Αγ. Θεοδώρων)».

27. Επειδή, στην υποσημείωση με αριθμό 11 της επίμαχης Διακήρυξης προβλέπεται ότι: «Επισημαίνεται ότι αν η αναθέτουσα αρχή θεωρήσει ότι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016».

28. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣτΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

29. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων σε δημόσιο διαγωνισμό οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση

της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επομ.).

30. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν, εάν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27). Περαιτέρω, η ρητή παραπομπή της Διακήρυξης σε συγκεκριμένες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, τις καθιστά τμήμα του νομικού πλαισίου που διέπει τη διαγωνιστική διαδικασία, το οποίο δεσμεύει, κατά τα ανωτέρω, τόσο τη Διοίκηση όσο και τους υποψηφίους αναδόχους που συμμετέχουν σε αυτήν (ΕΛΣυν 1434/2017). Υπό την έννοια αυτή, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της Διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοσύνη πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο Διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

31. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη

31• ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98, Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61 • ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33 • ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell'Adda, σκέψη 44 • ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

32. Επειδή, η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96). Η αρχή της χρηστής διοίκησης χωρεί, εφόσον δεν υφίσταται δέσμια υποχρέωση της Διοίκησης (βλ. ΣΤΕ 3160/2015, 2067/2004) και λειτουργώντας ως όριο της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης, εκφράζει την αγαθή κρίση και επιείκεια που πρέπει να διέπει τα διοικητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ενόψει της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και της εύρυθμης λειτουργίας της διοίκησης.

33. Επειδή, μια Προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής, είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 36 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Υπόθεση C-336/12, Manova, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Υπόθεση C-336/12, Manova, σκέψη 36), οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως

αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς και στην υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 11.05.2017, Υπόθεση C-131/2016, Archus and Gama· ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40 • ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Manona, Υπόθεση C-336/12, σκέψη 36). Άλλωστε, η διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής αφορά, κατ' αρχήν, νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά και όχι υποβληθέντα, μη νόμιμα κατά περιεχόμενο, δικαιολογητικά, καθόσον τυχόν μεταγενέστερη συμπλήρωση, των κρίσιμων μη νόμιμων δικαιολογητικών από τον οικονομικό φορέα, θα ισοδυναμούσε με ανεπίτρεπτη αντικατάστασή τους (βλ. ΔεφΑΘ 319/2017). Ως εκ τούτου, η δυνατότητα διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια η αναθέτουσα αρχή δύναται να δέχεται εν γένει διορθώσεις παραλείψεων, οι οποίες κατά τη ρητή πρόβλεψη εγγράφων της σύμβασης επάγονται τον αποκλεισμό του υποψηφίου (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 6.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell' Adda SpA κατά CEM Ambiente SpA, σκέψη 46, υπ' αριθμ. 471/2018 Απόφαση 1^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 63, υπ' αριθμ. 1132_1133 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 34).

34. Επειδή, με βάση την αρχή της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλισης της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 194/2011).

35. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιαστών

διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣΤΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους (ΕΛΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

36. Επειδή, υπό το νέο καθεστώς που διέπει τη διαδικασία ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων του Ν. 4412/16, η διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών αφορά μόνο στον προσωρινό ανάδοχο και λαμβάνει χώρα, προ της έκδοσης της κατακυρωτικής του Διαγωνισμού Απόφασης, αφού για τη νόμιμη συμμετοχή των υποψηφίων, αρκεί πλέον μόνο η υποβολή του Τ.Ε.Υ.Δ, σε αντίθεση με το προϊσχύσαν καθεστώς, όπου πρώτα εκδιδόταν η εγκριτική του αποτελέσματος της Δημοπρασίας απόφαση και ακολούθως, καλείτο ο ανάδοχος να προσκομίσει επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά που είχε ήδη προσκομίσει προηγουμένως, για να συμμετάσχει νομίμως στο Διαγωνισμό.

37. Επειδή, η διαδικασία πρόσκλησης του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, για την παροχή διευκρινίσεων, συντάσσεται σύμφωνα με τις αρχές της παρ. 1 του άρθρου 18 («Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων») του ως άνω Νόμου και πρέπει να απευθύνεται επί ίσοις όροις σε όλους τους συμμετέχοντες που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση (οι προσφορές τους χαρακτηρίστηκαν ως ασυνήθιστα χαμηλές και απαιτούν την παροχή

εξηγήσεων). Περαιτέρω, η πρόσκληση πρέπει να αφορά όλα τα σημεία της προσφοράς, από τα οποία η αναθέτουσα αρχή τη χαρακτηρίζει ως «ασυνήθιστα χαμηλή», απαιτούσα την παροχή εξηγήσεων. Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απορρίψουν (εκ των υστέρων) οικονομική προσφορά, λόγω ενδεχόμενης ασάφειας του ποσού της, εάν το συγκεκριμένο (ασυνήθιστα χαμηλό) τμήμα της προσφοράς της, δεν αποτέλεσε αντικείμενο της εν λόγω πρόσκλησης. Απόκειται στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώσει με σαφήνεια την πρόσκληση που απευθύνει στους οικονομικούς φορείς, προκειμένου να τους παράσχει τη δυνατότητα να αποδείξουν κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα των προσφορών τους (ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10 SAG ELV Slovensko as, σκέψη 31). Επισημαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή: α) πρέπει να εξετάσει όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, ακόμη και αυτά που δεν εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 88 του Ν. 4412/2018 και β) μπορεί να απορρίψει προσφορά, μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται.

38. Επειδή, κατά την ήδη διαμορφωθείσα νομολογία της Αρχής, έχει κριθεί ότι: «[...] η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Η παραπάνω αξιολόγηση, προφανώς πρέπει να λαμβάνει χώρα με βάση αποκλειστικά τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ οι όποιες γενικές κρίσεις περί της οικείας αγοράς και είδους προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά και στοιχεία περί πρότερων αντιστοίχων συμβάσεων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής με τον ίδιο προσφέροντα, του ίδιου του προσφέροντος με άλλες αναθέτουσες αρχές ή άλλων αναθετουσών αρχών με άλλους προσφέροντες, δύνανται μεν να ληφθούν υπόψη, πλην όμως, πάντοτε σε συνάρτηση με τα περιπτωσιολογικά στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης. Αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία μιας Προσφοράς μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς,

αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημιά, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της Προσφοράς (Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Η ανωτέρω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΔΕΦΑΘ Ασφ. 312/2015, ΕλΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014, 2998/2014, 157/2016 κλπ). Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση, η οικεία Απόφαση (της αναθέτουσας αρχής) περί αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, δια της οποίας ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση, τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του [...] όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν [...] Εξάλλου, ο τυχόν δικαιολογημένος χαρακτήρας μιας ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς θα αποβεί προς όφελος της αναθέτουσας αρχής με την ανάληψη της οικείας σύμβασης σε χαμηλό τίμημα [...]» (βλ. υπ' αριθμ. 27/2018 Απόφαση 6^{ου} Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π, σκέψη 6).

39. Επειδή, ομοίως, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες Προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των Προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει

σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες Προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκέψη 55).

40. Επειδή, περαιτέρω, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών, δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση, αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των «ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών» και οι Αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 (ομοίως, άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται «ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», εμποδίζοντάς την να το πράξει εάν η αποδοχή της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (Βλ. Απόφαση υπ' αριθμ. 349/2018 1^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 31).

41. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα με τον διακριτικό τίτλο «...» ισχυρίζεται ως προς τον πρώτο λόγο της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής (σελ. 8 της Παρέμβασης), ότι: *«[...] Η εταιρία μας, όπως δηλώνει και στο αντίστοιχο πεδίο του ΤΕΥΔ, διαθέτει το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη εν ισχύ πιστοποιητικό ISO 9001:2015 (και, συγκεκριμένα, το με αρ 130718-1 του διαπιστευμένου οργανισμού επιθεωρήσεων «...»), στο οποίο βεβαιώνεται ότι η εταιρία μας έχει καθιερώσει ένα σύστημα διαχείρισης ποιότητας, το οποίο είναι σε συμμόρφωση με το Διεθνές Πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής μεταξύ άλλων και την τοποθέτηση παντός τύπου*

διαγράμμισης και διαγράμμιση οδών και, συνεπώς, έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί σε κάθε ζήτηση της αναθέτουσας αρχής να το προσκομίσει. Ο τρόπος δε διαδικασίας έκδοσης του ως άνω πιστοποιητικού ουδώς εξετάζεται, παρά μόνον ότι ο φορέας έκδοσής του είναι διαπιστευμένος. Στο πεδίο [...] του ΤΕΥΔ, στην ερώτηση αν: «Ο οικονομικός φορέας προτίθεται, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας το ακόλουθο τμήμα (δηλ. ποσοστό) της σύμβασης» η εταιρία μας απάντησε με «ΟΧΙ», ήτοι ότι δεν προτίθεται να αναθέσει κανένα τμήμα της σύμβασης με υπεργολαβία [...]». Τέλος, η παρεμβαίνουσα υπογραμμίζει (σελ. 10 της Παρέμβασης) ότι: «[...] κατά το παρόν στάδιο της διαδικασίας τα υποβληθέντα παρά της εταιρίας μου απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία και όσα πρόκειται να υποβληθούν κατά το στάδιο της κατακύρωσης, τεκμηριώνουν την πιστοποίηση μου περί διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης και πληρούν τις απαιτήσεις της εν λόγω Διακήρυξης [...]». Περαιτέρω, ως προς τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής («ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά»), ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, τα εξής (βλ. σελ. 11-12 της Παρέμβασης): «Αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, έχει κριθεί νομολογιακά ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ως ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [...] Επομένως, οι εν λόγω αιτιάσεις της προσφεύγουσας θα ηδύναντο να διατυπωθούν με κάποιο υπόμνημα ή επιστολή, απευθυνόμενο στην αναθέτουσα αρχή, πριν την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής, γεγονός όμως το οποίο εν προκειμένω, δεν έλαβε χώρα, με αποτέλεσμα η

προσφεύγουσα να διατυπώνει το πρώτον τις αιτιάσεις της περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς στην υπό εξέταση Προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ [...] Ομοίως, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C 286/99, *Lombardini και Mantovani* [2001], Συλλογή I9233 σκ. 55) [...]. Επιπροσθέτως, ως προς τον δεύτερο αυτόν λόγο της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, η παρεμβαίνουσα επισημαίνει ότι, λόγω της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της και της έντονης επιχειρηματικής της δράσης, έχει επιτύχει την προμήθεια πάσης φύσεως υλικών (αρίστης πάντοτε ποιότητας) σε χαμηλή τιμή, δεδομένης της πολύχρονης συνεργασίας της με συγκεκριμένους προμηθευτές, που της επιτρέπουν χαμηλές τιμές, ενώ παράλληλα διαθέτει μηχανήματα και προσωπικό που ήδη απασχολεί, ώστε προκύπτει αβίαστα ότι θα καλυφθούν στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσής της υπό σύναψη συμβάσεως και ότι δεν καθίσταται αυτή ζημιογόνος (ΣΤΕ ΕΑ 187, 198/2013). Για τους ανωτέρω λόγους αυτούς, οι σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας, είναι, κατά την κρίση της παρεμβαίνουσας, παντελώς αυθαίρετες, για τη δε απόρριψή τους προβάλλει «[...] συγκεκριμένα στοιχεία με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο με αναφορά στο υπό εκτέλεση έργο, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες του, αλλά και τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας [...] τα οποία συγκροτούν τη μη ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά [...] και που αποδεικνύουν την αβασιμότητα των αναφερόμενων στοιχείων της προσφεύγουσας [...]». Μάλιστα, προς το σκοπό αυτό, η καθ' ης η Προσφυγή υποβάλλει, ως συνημμένα στοιχεία της Παρέμβασής της: α) την οικονομική της προσφορά στον εν λόγω Διαγωνισμό και β) Πίνακα με μέσο ποσοστό έκπτωσης των προσωρινών μειοδοτών για παρόμοια έργα ανά την επικράτεια το έτος 2018.

42. Επειδή, στον επίμαχο Διαγωνισμό συμμετείχαν, οι κάτωθι τέσσερις (4) εταιρίες: 1. «...» (χρόνος υποβολής προσφοράς 06/09/2018 15:52:56), 2. «...» με δ.τ. «...» (χρόνος υποβολής προσφοράς 07/09/2018 08:20:08), 3. «...» με δ.τ. «...» (χρόνος υποβολής προσφοράς 07/09/2018 08:44:40), 4. «...» (χρόνος υποβολής προσφοράς 07/09/2018 09:37:13). Στο συμπροσβαλλόμενο, από 13.09.2018, Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] Η εταιρεία «...» με δ.τ. «...», δεν υπέβαλε ηλεκτρονικά εγγυητική επιστολή, ούτε Φάκελο με την πρωτότυπη εγγυητική συμμετοχής για τον διαγωνισμό. Οι υπόλοιποι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν ηλεκτρονικές εγγυητικές συμμετοχής. Η Επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις επί των ΤΕΥΔ που υπέβαλαν οι οικονομικοί φορείς «...» και «...» μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Διαγωνισμού και χορηγήθηκε προθεσμία επτά ημερών για την υποβολή τους. Και οι δύο ανωτέρω φορείς υπέβαλαν εμπρόθεσμα μέσω της πλατφόρμας τις διευκρινίσεις τους, οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η προσφορά της εταιρείας «...» με δ.τ. «...» απορρίπτεται. Από τον έλεγχο των δικαιολογητικών προέκυψε η αποδοχή των προσφορών που υπέβαλαν οι λοιποί ανωτέρω διαγωνιζόμενοι, καθώς είναι σύμφωνες με τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές. Ύστερα από τα ανωτέρω η επιτροπή προτείνει την ανακήρυξη προσωρινού μειοδότη για την εκτέλεση του έργου τον οικονομικό φορέα με την επωνυμία «...» με δ.τ. «...», ο οποίος προσέφερε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με μέση έκπτωση 54,76 % ήτοι:

Άθροισμα δαπανών εργασιών κατά την προσφορά	797.795,00 €
Γ.Ε. & Ο.Ε. 18%	143.603,10 €
Απρόβλεπτα	141.209,72 €
Σύνολο	1.082.607,82 €
Αναθεώρηση	11.908,31 €
Σύνολο δαπάνης του έργου κατά την προσφορά (χωρίς Φ.Π.Α.)	1.094.516,13 €
Φ.Π.Α.	262.683,87 €
Σύνολο δαπάνης του έργου κατά την προσφορά (με Φ.Π.Α.)	1.357.200,00 €

Αριθμός απόφασης: 93/2019

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι, μετά την έκδοση του ως άνω Πρακτικού, αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στις 13.09.2018, έγγραφο με τίτλο: «ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ», σύμφωνα με το οποίο, η σειρά μειοδοσίας των διαγωνιζομένων στον επίμαχο Διαγωνισμό, διαμορφώθηκε ως εξής:

1	89084	«...» με δ.τ. «...»	54,76%
2	89735	«...»	42,76 %
3	85474	«...» με διακριτικό τίτλο «...»	23,00 %
4	90196	«...» με δ.τ. «...»	1,00%

Τέλος, στην προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 3071/23.10.2018 Απόφαση (Συνεδρίαση 65η, Θέμα 70^ο) της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, αναφέρεται ότι: «[...] η προσφερθείσα μέση έκπτωση 54,76 % επί των τιμών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού μελέτης της εταιρείας «...» με δ.τ. «...», είναι η μεγαλύτερη, ήτοι προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή και καλύπτει τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Ν.4412/16. Η προσφορά κρίνεται ικανοποιητική. Κατόπιν όλων των ανωτέρω: ΕΙΣΗΓΟΥΜΕΘΑ: 1. Την έγκριση του Πρακτικού και του αποτελέσματος του διαγωνισμού του έργου «Οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση οδικού δικτύου Περιφέρειας Αττικής (Πρώην ΔΕΣΕ)» προϋπολογισμού 3.000.000,00€ (με αναθεώρηση και Φ.Π.Α.) και την ανάδειξη ως προσωρινού μειοδότη την εταιρεία «...» με ποσοστό μέσης έκπτωσης 54,76%, η οποία αντιστοιχεί σε οικονομική προσφορά 1.357.200,00€ [...]».

43. Επειδή, στο με αρ. πρωτ. 15971/13.12.2018 έγγραφο Απόψεων που εστάλη στο κρίνον Κλιμάκιο σε σχέση με την υπό εξέταση Προδικαστική Προσφυγή η αναθέτουσα αρχή (ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΈΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ, Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ), παρουσιάζει καταρχάς ένα σύντομο ιστορικό του υπό εξέταση Διαγωνισμού, επισημαίνοντας ότι, μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης, υπ' αριθμ. 3071/2018 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής,

η Δ/νση Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών (Δ.Δ.Μ.Υ), ζήτησε - με το υπ' αριθμ. πρωτ. 14161/14.11.2018 έγγραφό της - από τον προσωρινό μειοδότη να προσκομίσει εντός είκοσι ημερών τα δικαιολογητικά κατακύρωσης σύμφωνα με το άρθρο 4.2. της Διακήρυξης. Ειδικότερα, ως προς τον πρώτο λόγο Προσφυγής που αφορά στην εταιρία «...» (Πιστοποιητικό συμμόρφωσης με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015), υποστηρίζει ότι: «[...] Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» που υπέβαλε προσφορά, στον υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» αναφορικά με την πιστοποίηση του προτύπου διασφάλισης ποιότητας, περιλαμβάνονταν το απαιτούμενο εν ισχύ πιστοποιητικό ISO 9001 με αρ. 130718-1 του διαπιστευμένου οργανισμού επιθεωρήσεων, της «...», στο οποίο βεβαιώνεται ότι η εταιρία «...» είναι, μεταξύ άλλων, σε συμμόρφωση με το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη Διεθνές Πρότυπο διασφάλισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015 σε ό,τι αφορά την τοποθέτηση παντός τύπου διαγράμμισης και διαγράμμιση οδών. Ο τρόπος διαδικασίας έκδοσης του ως άνω πιστοποιητικού δεν αφορά την Αναθέτουσα Αρχή και ουδόλως εξετάζεται, αφού ο φορέας έκδοσης του είναι διαπιστευμένος [...]». Περαιτέρω, ως προς τον δεύτερο λόγο Προσφυγής («ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά») που αφορά στην ως άνω εταιρία, η Δ.Δ.Μ.Υ υπογραμμίζει ότι: «[...] η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Έτσι εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές [...]». Σε σχέση δε με την οικονομική προσφορά του προσωρινού μειοδότη, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι: «[...] Επειδή, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης, εν προκειμένω, η

προσφερόμενη οικονομική προσφορά της «...» δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή δεδομένου ότι, το σύνηθες μέσο ποσοστό έκπτωσης των προσωρινών μειοδοτών για έργα με παρεμφερές αντικείμενο, στην υπηρεσία μας είναι μεγαλύτερο από το προσφερόμενο ποσοστό της εταιρείας «...». Ενδεικτικά αναφέρουμε, στον διαγωνισμό για το έργο «Βελτίωση – Ανακατασκευή οδικών τμημάτων στο Παράπλευρο οδικό δίκτυο του άξονα ΠΑΘΕ της Περιφέρειας Αττικής» προϋπολογισμού 5,5 εκατ ευρώ συμμετείχαν 8 εταιρείες, ο δε μειοδότης προσέφερε έκπτωση 59,61%. Στον διαγωνισμό «Άρση επικινδυνότητας και αντιμετώπιση αστοχιών στο οδόστρωμα οδών αρμοδιότητας Δ.ΔΙ.Μ.Υ» προϋπολογισμού 2,6 εκατ. ευρώ συμμετείχαν 9 εταιρείες, ο δε μειοδότης προσέφερε έκπτωση 57,47%. Στον διαγωνισμό «Αποκατάσταση βλαβών & επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα στο οδικό δίκτυο πρώην ΔΕΣΕ» προϋπολογισμού 3 εκατ ευρώ συμμετείχαν 10 εταιρείες, ο δε μειοδότης προσέφερε έκπτωση 67,70%. Επίσης στον διαγωνισμό για το έργο «Ηλεκτροφωτισμός στο ΠΑΟΔ εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής, έτη 2018-2019», προϋπολογισμού 2,4 εκατ ευρώ, συμμετείχαν 3 εταιρείες, ο δε μειοδότης προσέφερε έκπτωση 71,00%, ποσοστά ιδιαίτερας ικανοποιητικά για την Αναθέτουσα Αρχή [...]. Τέλος, επισημαίνεται ότι στο ως άνω έγγραφο Απόψεων, η οικεία αναθέτουσα αρχή δεν διατυπώνει τις απόψεις της επί των αιτιάσεων της προσφεύγουσας, που στρέφονται κατά της εταιρίας με τον διακριτικό τίτλο «...» (δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας).

44. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης και ιδίως της κατατεθειμένης με αριθμό 85474 Προσφοράς της εργοληπτικής επιχείρησης με τον διακριτικό τίτλο «...», προκύπτουν τα εξής: α) Στο, από 16.08.2018, αίτημα παροχής διευκρινίσεων προς την αναθέτουσα αρχή, είχαν τεθεί, μεταξύ άλλων, από την προσφεύγουσα τα εξής ερωτήματα: «1ο Ερώτημα: Από το άρθρο 22ΣΤ της Διακήρυξης, το οποίο επαναλαμβάνει τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 78 του Ν. 4412/2016 (βλ. και το άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), προκύπτει ότι η περίπτωση στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων («δάνεια εμπειρία») αφορά μόνο τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (άρθρο 22Γ της Διακήρυξης) και

τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (άρθρο 22Δ της Διακήρυξης) (πρβλ. και σκέψη 67 της με αρ. 500/2018 απόφασης της ΑΕΠΠ). Συνεπώς, από το γράμμα της Διακήρυξης, το οποίο επαναλαμβάνει το γράμμα τόσο του Ν. 4412/2016, όσο και της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προκύπτει ότι δεν είναι επιτρεπτή η στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 22Ε της Διακήρυξης). Παρακαλούμε να μας επιβεβαιώσετε το παραπάνω συμπέρασμα. 2ο Ερώτημα: Σε περίπτωση που [...] τελικώς, παρά το γράμμα της Διακήρυξης, η απάντηση θα είναι πως είναι επιτρεπτή η στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων και όσον αφορά τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 22Ε της Διακήρυξης), παρακαλούμε να μας επιβεβαιώσετε ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 23.2 της Διακήρυξης, ο άλλος φορέας στις ικανότητες του οποίου θα στηρίζεται ο διαγωνιζόμενος θα πρέπει να πληροί και ο ίδιος (ο άλλος φορέας) τις προϋποθέσεις των άρθρων 22Α και 22Β της Διακήρυξης. 3ο Ερώτημα: Στο άρθρο 22Ε της Διακήρυξης προβλέπεται η υποχρέωση του αναδόχου να διαθέτει μόνο «Πιστοποιητικό ικανότητας τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης (ISO 9001) ή ισοδύναμο». Ωστόσο, στην Τεχνική Περιγραφή προβλέπεται, επιπλέον, η υποχρέωση διάθεσης και περιβαλλοντικού συστήματος διαχείρισης ISO 14001: 2004. Παρακαλούμε, διευκρινίστε μας εάν, για τη νομότυπη συμμετοχή στον Διαγωνισμό, απαιτούνται και τα δύο παραπάνω πιστοποιητικά ISO ή μόνο το πιστοποιητικό του άρθρου 22Ε της Διακήρυξης [...]. Στη συνέχεια, αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, το με αρ. πρωτ. 10621/29.08.2018 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής προς τους οικονομικούς φορείς, όπου αναφέρονται σε σχέση με τα εξεταζόμενα ζητήματα, τα εξής: «Σε συνέχεια ερωτημάτων που τέθηκαν από την εταιρεία «...» σας ενημερώνουμε για τα εξής: Ως προς το πρώτο (1ο) ερώτημα, δεν είναι επιτρεπτή η στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 22Ε της Διακήρυξης). Μετά την παραπάνω απάντηση δεν υφίσταται το δεύτερο (2ο) ερώτημα. Στο τρίτο (3ο) ερώτημα, επισημαίνουμε ότι, κατά τη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας

υποβάλλεται το πιστοποιητικό ISO 9001, ενώ τα υπόλοιπα πιστοποιητικά θα ζητηθούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης [...]», β) Στην Ενότητα Δ «Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» του Μέρους IV: «Κριτήρια Επιλογής» του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ (σελ. 24), η εταιρία δήλωσε ότι θα είναι σε θέση «[...] να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με το απαιτούμενο πρότυπα διασφάλισης ποιότητας (Πιστοποιητικό ISO ή ισοδύναμο εν ισχύ, για τη διασφάλιση ποιότητας που έχει εκδοθεί από πιστοποιημένο οργανισμό [...] με αναφορά στην ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης.)...». Περαιτέρω, στην Ενότητα Δ «Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας» του Μέρους II («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ (σελ. 11), η συγκεκριμένη εταιρία δήλωσε ότι δεν προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε μέρος της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας. γ) Στο άρθρο 22 «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 20), ορίζεται ότι οι μεμονωμένοι προσφέροντες πρέπει να ικανοποιούν όλα τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ενώ στην παράγραφο 22.E. «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 24), ορίζεται ότι: «Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει και να προσκομίσει Πιστοποιητικό ικανότητας τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης (ISO 9001) ή ισοδύναμο». Περαιτέρω στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ), επαναλαμβάνεται (σελ. 5), ότι: «Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει και να προσκομίσει Πιστοποιητικό ικανότητας τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης (ISO 9001) ή ισοδύναμο». γ) Από την επισκόπηση της με αριθμό 85474 Προσφοράς, προκύπτει ότι η εταιρία «...» δεν υπέβαλε κατά το στάδιο των «δικαιολογητικών συμμετοχής -τεχνική προσφορά» το επίμαχο Πιστοποιητικό ικανότητας τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης (ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015) ή ισοδύναμο, γιατί, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 22.E της Διακήρυξης, το εν λόγω Πιστοποιητικό προσκομίζεται από τον προσωρινό ανάδοχο. Άλλωστε, σύμφωνα και με το άρθρο 24 («Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς») της επίμαχης

Διακήρυξης (σελ. 32), για τη νομότυπη συμμετοχή στον επίμαχο Διαγωνισμό, αρκεί η υποβολή του εντύπου Τ.Ε.ΥΔ και της εγγύησης συμμετοχής. Επίσης, στην παρ. 23.7. («Δικαιολογητικά για πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης του άρθρου 22.Ε») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 30), ορίζεται ότι, ο προσωρινός ανάδοχος προσκομίζει Πιστοποιητικό ISO 9001 ή ισοδύναμο εν ισχύ για τη διασφάλιση ποιότητας, που έχει εκδοθεί από πιστοποιημένο οργανισμό. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή στις 21.01.2019, επιβεβαιώθηκε ότι εκ παραδρομής αναφέρεται στο έγγραφο Απόψεων της, ότι το επίμαχο Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 υποβλήθηκε μαζί με τα δικαιολογητικά συμμετοχής, αντί του ορθού, ότι δηλαδή κατατέθηκε κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Άλλωστε, σύμφωνα και με τις παρασχεθείσες διευκρινίσεις της, το Πιστοποιητικό αυτό πρέπει να κατατεθεί από τον ανάδοχο της εν λόγω σύμβασης «κατά τη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας» και όχι «κατά την εκτέλεση της σύμβασης», εννοώντας εν προκειμένω ως «διαγωνιστική διαδικασία», το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και όχι το στάδιο της υποβολής των «δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνική προσφορά». Από την επισκόπηση του επίμαχου Πιστοποιητικού, που χορηγήθηκε από τον Οργανισμό επιθεωρήσεων «...» στην εταιρία «...», προκύπτει ως ημερομηνία αρχικής πιστοποίησης, η 13^η Ιουλίου 2018 και ως ημερομηνία λήξης περιόδου πιστοποίησης, η 12^η Ιουλίου 2021. Όπως έχει κριθεί και στην αριθμ. 1098/2018 Απόφαση της Αρχής (βλ. σκέψη 29), «ο τρόπος διαδικασίας έκδοσης του ως άνω πιστοποιητικού δεν αφορά την αναθέτουσα αρχή και ουδόλως εξετάζεται, αφού ο φορέας έκδοσης του είναι διαπιστευμένος. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 166 του Ν. 4412/2016, συνάγεται ότι οι υποχρεώσεις που ορίζονται επί υπεργολαβίας για τον συμμετέχοντα στον εν λόγω Διαγωνισμό δεν απαιτούνται στις περιπτώσεις, όπου υφίσταται πάσης φύσεως συνεργασία του και νομικός δεσμός με φορέα, ο οποίος δεν διαθέτει πτυχίο εργολήπτη δημοσίου έργου και συνεπώς, δεν είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ). Κατά συνέπεια και στην συγκεκριμένη περίπτωση, η αναφορά στην υπ' αριθμ. πρωτ.

1830/15.11.2018 επιστολή της «...» σε συνεργασία με «υπεργολάβο» δεν αναφέρεται, ούτε στην ανωτέρω περίπτωση, ήτοι στην ύπαρξη νομικού δεσμού με φορέα μη εγγεγραμμένο στο Μ.Ε.ΕΠ. Άλλωστε, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη (ΣΤΕ 18/2011, 19/2011. 3703/2010, 16161/2006, 254/2008 κλπ)». Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, ο πρώτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής («πιστοποίηση διασφάλιση ποιότητας»), που αφορά στη «...», κρίνεται ως νόμω και ουσία αβάσιμος και για τον λόγο αυτόν πρέπει να απορριφθεί.

45. Επειδή, περαιτέρω, ως προς τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση Προσφυγής, που αφορά στην εταιρία «...» («ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά») θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής: α) Όπως ήδη αναφέρθηκε στις σκέψεις 37-40 της παρούσας Απόφασης, η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμήσει το σύνολο των στοιχείων και των διευκρινίσεων που τίθενται στη διάθεσή της από τον εκάστοτε προσφέροντα, ώστε να κρίνει τελικώς, εάν είναι δικαιολογημένο ή όχι το ασυνήθιστα χαμηλό τμήμα της προσφοράς του. Μάλιστα, στο ίδιο άρθρο θεσπίζεται συγκεκριμένη διαδικασία πρόσκλησης προς παροχή σχετικών διευκρινίσεων/εξηγήσεων από τον διαγωνιζόμενο, η οποία (πρόσκληση) πρέπει να αφορά όλα τα σημεία της Προσφοράς, που, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής την καθιστούν «ασυνήθιστα χαμηλή». Όπως αναλύθηκε στις προαναφερόμενες σκέψεις της παρούσας, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απορρίψουν (εκ των υστέρων) οικονομική προσφορά, λόγω ενδεχόμενης ασάφειας του ποσού της, εάν το συγκεκριμένο (ασυνήθιστα χαμηλό) τμήμα της προσφοράς της, δεν αποτέλεσε αντικείμενο της εν λόγω πρόσκλησης. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή έκρινε καταρχάς, ότι η με αριθμό 85474 Προσφορά της εταιρίας «...» δεν είναι «ασυνήθιστα χαμηλή» και

συνεπώς, δεν προέβη στην εκ του νόμου θεσπιζόμενη διαδικασία πρόσκλησης προς παροχή σχετικών εξηγήσεων. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004, αρ. περ. 642 Β). Σε κάθε περίπτωση, η άσκηση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής δεν εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου, στην, δε, περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών (πρβ. ΕΑΣΤΕ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008, κ.α.). Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε τον επίμαχο ισχυρισμό ενώπιον της οικείας αναθέτουσας αρχής, αλλά το πρώτον ενώπιον του κρίνοντος Κλιμακίου, παρόλο που, κατά την κείμενη περί δημοσίων συμβάσεων, νομολογία: «[...] Προς αποτροπή των δυσμενών αυτών συνεπειών, καθιερώνεται διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον εντοπισμό των προσφορών, οι οποίες παρουσιάζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, εκτός εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, οπότε γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με σαφή, ειδικά και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά [...]» (βλ. ΕλΣυν Τμ. VI Απόφ. 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009, ΣΤΕ 4249/2010, 3546/2009, ΣΤΕ ΕΑ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008). Μετά την υποβολή της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή στο 15971/13.12.2018 έγγραφο Απόψεων αναφέρει ότι το σύνηθες μέσο ποσοστό έκπτωσης των προσωρινών μειοδοτών για έργα με παρεμφερές αντικείμενο, είναι μεγαλύτερο από το

προσφερόμενο ποσοστό της εταιρείας «...». Προς επίρρωση δε του σχετικού ισχυρισμού της, αναφέρει ενδεικτικά τις εξής περιπτώσεις: τον Διαγωνισμό για το έργο: «Βελτίωση – Ανακατασκευή οδικών τμημάτων στο Παράπλευρο οδικό δίκτυο του άξονα ΠΑΘΕ της Περιφέρειας Αττικής» προϋπολογισμού 5,5 εκατ ευρώ, όπου ο μειοδότης προσέφερε έκπτωση 59,61%, τον Διαγωνισμό με τίτλο: «Άρση επικινδυνότητας και αντιμετώπιση αστοχιών στο οδόστρωμα οδών αρμοδιότητας Δ.ΔΙ.Μ.Υ» προϋπολογισμού 2,6 εκατ. Ευρώ, όπου ο μειοδότης προσέφερε έκπτωση 57,47%, τον Διαγωνισμό με τίτλο: «Αποκατάσταση βλαβών & επεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα στο οδικό δίκτυο πρώην ΔΕΣΕ» προϋπολογισμού 3 εκατ, όπου ο μειοδότης προσέφερε έκπτωση 67,70% κλπ. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης, το υπερβολικά χαμηλό ύψος της προσφοράς, πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (Απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Υπόθεση C-568/13, Data Medical Service EU:C:2014:2466, σκέψη 50 Απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και Απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπόθεση T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462, σκέψη 83). Ειδικότερα, η έννοια περί «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως «ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά» οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 866/2008 και ΔΕφΑΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και Προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (αριθμ. 89/2008 Πράξη Ελεγκτικού Συνεδρίου). Εν προκειμένω, από την επισκόπηση των ανωτέρω Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής σε Διαγωνισμούς για την ανάθεση έργων

με παρεμφερές αντικείμενο, μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί ότι η οικονομική προσφορά της καθ' ης η Προσφυγή κυμαίνεται εντός των ορίων της συνήθους μέσης έκπτωσης και συνεπώς, δεν εμπίπτει στην κατηγορία της «μη κανονικής» ή «ασυνήθιστα χαμηλής» προσφοράς. Για τον λόγο άλλωστε αυτόν, δεν συντρέχει η περίπτωση της υπέρβασης των άκρων ορίων διακριτικής της ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, την οποία καταγγέλλει η προσφεύγουσα. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, ο δεύτερος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής («ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά»), που αφορά στη «...» κρίνεται ως αβάσιμος και για τον λόγο αυτόν, πρέπει να απορριφθεί.

46. Επειδή, περαιτέρω, όσον αφορά στη με αριθμό 89735 Προσφορά της εταιρίας με τον διακριτικό τίτλο: «...», θα πρέπει να σημειωθεί ότι, μετά την αποδοχή της με αριθμό 85474 Προσφοράς της εργοληπτικής επιχείρησης με τον διακριτικό τίτλο: «...» (προσωρινός μειοδότης), παρίσταται αλυσιτελής η εξέταση των αιτιάσεων που αφορούν στην εν λόγω, δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας, εργοληπτική επιχείρηση, καθόσον, ακόμη και εάν ήθελε υποτεθεί ότι αυτές είναι αληθείς, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, να καταστεί ανάδοχος της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης. Παρά ταύτα, αναφέρεται ότι, ως προς το ζήτημα της υποβολής «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», ισχύουν όσα ήδη αναφέρθηκαν για την εταιρία με τον διακριτικό τίτλο «...» (προσωρινός μειοδότης) στη σκέψη 45 της παρούσας. Αναφορικά με την αιτίαση ότι, στο αριθμ. 030-02-100-00847/12.03.2018 Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 της «...» (με ημερομηνίας λήξης ισχύος την 11.03.2021), που διαθέτει η εν λόγω εταιρία, δεν αναφέρεται η απαιτούμενη από τη Διακήρυξη ικανότητα τοποθέτησης παντός τύπου διαγράμμισης, αλλά ικανότητες που δεν σχετίζονται με το εν λόγω αντικείμενο, λεκτέα είναι τα εξής: Όπως ήδη αναφέρθηκε στη σκέψη 44 της παρούσας από τις διατάξεις της οικείας Διακήρυξης (παρ. 22Ε και παρ. 23.7), αλλά και από τις παρασχεθείσες διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, προκύπτει ότι το συγκεκριμένο Πιστοποιητικό υποβάλλεται κατά το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Συνεπώς, η ως άνω εργοληπτική επιχείρηση, (δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας), ουδεμία υποχρέωση είχε προς

υποβολή του κατά το στάδιο των «δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνική προσφορά». Μάλιστα, στο επίμαχο Πιστοποιητικό της «...» που υπέβαλε η προσφεύγουσα ενώπιον του κρίνοντος Κλιμακίου (συνημμένο υπ' αριθμ. 2), αναφέρεται ως «πεδίο εφαρμογής», το εξής: «ΕΡΓΑ ΟΔΟΠΟΪΑΣ, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ, ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ, ΑΠΟΧΙΟΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΓΩΓΩΝ ΟΜΒΡΙΩΝ ΚΑΙ ΦΡΕΑΣΙΩΝ ΥΔΡΟΣΥΛΛΟΓΗΣ», οπότε, κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής, μια εταιρία που πιστοποιείται σε σχέση με την κατηγορία έργων οδοποιίας, διαθέτει πιστοποίηση και για τη διαγράμμιση των οδών, που ως επιμέρους αντικείμενο, σαφώς εμπεριέχεται στην ως άνω βασική κατηγορία (Οδοποιία). Περαιτέρω, ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η ως άνω εργοληπτική επιχείρηση (δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας), παρέλειψε να συμπεριλάβει στο υποβληθέν από αυτήν Τ.Ε.Υ.Δ (σελ. 21), σχετική δήλωση για τα όρια του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών, θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής: α) Στην παρ. 22.Γ. («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 24), ορίζεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς που θα λάβουν μέρος στη διαδικασία θα πρέπει να ικανοποιούν τις σχετικές προϋποθέσεις για την οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 6 του Ν. 3669/2008 για την τάξη 3 και άνω. Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει». β) Στην Κατευθυντήρια Οδηγία 23 (Απόφαση 3/24-01-2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων), ως προς το ζήτημα της συμπλήρωσης της Ενότητας Β («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») του Μέρους ΙV του ΤΕΥΔ, αναφέρονται τα εξής: «Στο εν λόγω πεδίο, ειδικά ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δηλώνουν τη μη υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει.

Περαιτέρω, στο εν λόγω πεδίο, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν τυχόν άλλες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες ενδεχομένως έχουν προσδιοριστεί στα έγγραφα της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή, πέραν αυτών που ορίζονται ρητά στο άρθρο 75 παρ. 3 του Ν. 4412/2016». γ) Στην Ενότητα Β («Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια») του Μέρους IV: Κριτήρια επιλογής του υποβληθέντος Τ.Ε.Υ.Δ (σελ. 21) και συγκεκριμένα στο ερώτημα: «Όσον αφορά τις λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες έχουν προσδιοριστεί στη σχετική διακήρυξη, ικανοποιούν τις σχετικές προϋποθέσεις για την οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια, σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 6 του Ν.3669/2008 για την τάξη 3 και άνω», η καθ' ης η Προσφυγή απάντησε θετικά («ΝΑΙ»), χωρίς να δηλώνει περαιτέρω στοιχεία περί το ανεκτέλεστο υπόλοιπο εργασιών της. δ) Από την επισκόπηση του αντίστοιχου Πεδίου του Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε η προσφεύγουσα («...») στον επίμαχο Διαγωνισμό, προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρία δηλώνει υπευθύνως τα εξής: *«ΔΗΛΩΝΩ ΟΤΙ ΤΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ [...] ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 20 ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ Ν. 3669/08 (ΚΔΕ)], ΚΑΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΧΕΙ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΓΑ : 1. ΣΗΜΑΝΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΝΟΜΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ Β΄ΦΑΣΗ, ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΠΕ ΕΥΒΟΙΑΣ , ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ : 51.109,70 ΕΥΡΩ 2. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΣΕ ΚΟΜΒΟΥΣ (ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ) ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΠΕΖΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΛΙΟΥ, ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΔΗΜΟΣ ΙΛΙΟΥ, ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ: 26.129,03 ΕΥΡΩ 3. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΙΘΑΚΗΣ, ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΠΕ ΚΑΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ: 33.801,00 ΕΥΡΩ»*. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δηλώνει στο Μέρος II του Τ.Ε.Υ.Δ, ότι είναι κάτοχος ΜΕΕΠ, Αριθμός 20320, Οδοποιία τάξης: 2η, όχι όμως κάτοχος Ενημερότητας Πτυχίου. ε) Στην Ενότητα Α («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του Μέρους II («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του Τ.Ε.Υ.Δ, η εταιρία «...» δηλώνει, ότι κατέχει «Βεβαίωση εγγραφής

στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) με αρ. πρωτ Δ15/17263/5-9-2017, αρ. πιστοποιητικού: 23923 και ημ. ισχύος μέχρι: 28/9/2018 και Ενημερότητα πτυχίου με αρ. πρωτ. Δ24/7230/2018 και ημ. ισχύος μέχρι: 4/6/2019». Ειδικότερα, τις σελίδες 3-6 του επίμαχου Τ.Ε.Υ.Δ αναγράφονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Ενημερότητα Πτυχίου, μεταξύ των οποίων είναι και τα «στοιχεία περί μη υπέρβασης του ανώτατου επιτρεπτού ορίου ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβιών, που εκτελεί εταιρεία αυτοτελώς ή ως μέλος κοινοπραξίας ή ως υπεργολάβος». Άλλωστε και από την επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (ΥΠΟΜΕ), προκύπτει ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που πρέπει να υποβληθούν για την έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου από τη Δ/ση Μητρώων του ως άνω Υπουργείου, περιλαμβάνεται και η «Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας ότι δεν εκτελεί άλλο έργο (ως μεμονωμένος ανάδοχος ή ως μέλος κοινοπραξίας ή ως υπεργολάβος)» (υπ' αριθμ.13 δικαιολογητικό, βλ. και Υ.Α. Δ15/οικ/4036/2014 «Τροποποίηση της Δ15/οικ/1056/20.1.2006 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 102/Β/31.1.2006), με θέμα «Διαδικασία τήρησης του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) και των Νομαρχιακών Μητρώων, συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ. και άλλες διατάξεις», όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 97 του Ν. 3669/2008 - ΦΕΚ 116/Α/18.6.2008). Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα και επειδή το επίμαχο ζήτημα περί ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών, πιστοποιείται από τα, κατά τα ανωτέρω, δηλούμενα στο Μέρος ΙΙ («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του εξεταζόμενου Τ.Ε.Υ.Δ, η Προσφορά της ως άνω εργοληπτικής επιχείρησης, είναι ορθή, απορριπτομένου του περί το αντίθετο ισχυρισμού της προσφεύγουσας.

47. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η πρώτη Παρέμβαση της εταιρίας «...». Επίσης, πρέπει να απορριφθεί η δεύτερη ασκηθείσα Παρέμβαση («...»), ως απαράδεκτη.

48. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 Ν.4412/2016 και 5 παρ. 5 του Κανονισμού).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την πρώτη Παρέμβαση («...»).

Απορρίπτει τη δεύτερη Παρέμβαση («...»), ως απαράδεκτη.

Διατάσσει την κατάπτωση του Παραβόλου (άρθρο 363 παρ. 5 Ν.4412/2016 και 5 παρ. 5 του Κανονισμού).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2019 και εκδόθηκε στις 25 Ιανουαρίου 2019, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου

Νικόλαος Λιακασιδης